

(המשך עמוד 41)

1945, כאשר בני הוגג נפרדו בגט פטרווין ברבנות בירושלים.

ביום גירושה היתה אלפרידה צ'ויס (32) נחודש השלישי להריונה. כעבור שישה חודשים, ב-30 ביולי 1945, נולדה בתה אליזבת רודולפינה בבית-החולים אסוחא בת-לאביב. במישבנות בתער דת-הלידה המועדות לפרטים על האב ב-17 נאמר רב. המישבנות נשארו ריקות. אבל נתינתה של הבת, כנתינתה של האם, נרשמו בתעודת-הלידה כעיראקיות.

15 שנה לא התעוררה שאלת נתינתה העיראקית של אליזבע. ביל-רותה של אליזבת שנקראה בעברית אליזבע, עברה אמה כמוכרת-סיגריות בקפה ונוה בת-לאביב. זה היה אז אחד המקומות החברתיים של העיר העברית, וותיקי תל-אביב זוכרים את האשה הבלגרית שהתהלכה בין השולחנות כאשר רוכן סיגריות קסן תלוי על צווארה.

אלפרידה נישאה ב-1947 שנית, לימאי הרברט חיים קאהן, וילדה לו בן כעבור שנה. כאשר רשמה אלפרידה את ילדיה במשרד-הרישום של מדינת ישראל, רשמה גם את בתה, אליזבת בת השלוש, כבתו של קאהן. כאשר מלאו לאליזבע 15 שנה, והיא סיימה את בית-הספר היסודי בנפרו, שם למד גם אחיה, נזקקה לראשונה לתעודת-הלידה שלה לצורך רישום לבית-ספר תיכון. אז החליטה אמה להוציא לה תעודת-לידה חדשה ולתקן בה פרטים בלתי רצויים. ב-1959 פנתה לבית-המישפט וביקשה לתקן את התעודה,

לארצות-הברית משם שלה, אחרי 4 שנים, את הגט לאלפרידה. קאהן נשא בראו"ב אשה שניה, נוצרייה, וטען כי גם הוא עצמו אינו יהודי מכיוון שאמו היתה קתולית.

עקב נטישת אביו, היתה ילדותו של משה קשה מאור. אמו התפרנסה בקושי ותמכה בשני הילדים הקטנים שנותרו עימה. כאשר החלה לעבוד כתופרת, חלתה בשחפת. משה עצמו חלה בגיל צעיר ברלקת קרום-המוח. לאחר שעוב ניתק עצמו משה מאמו ואחותו. עד היום הוא אינו מודה בפני מלא כי הוא אחיה של אליזבע, מפרשת אליזבע המפורסמת. הוא לא שמר על קשר עם אלפרידה ואליזבע שעובו את הארץ והתגוררו בשווייץ. שמועות אומרות כי האם נפטרה בשווייץ.

אביו, שכנראה לא הסתדר איתו כל-כך, נפטר ב-1978 ולא השאיר לו פרוטה. אבל אי אפשר להתכחש לשור-שים. כאשר שלח משה מכולה לישראל ב-1978 מגרמניה, הוא ציין כתובת של אדם בשם מיקי אבלס. בבית-המישפט ציין כי זהו דודו. שם בתוליה של אמו, כפי שהוא רשום במירשם התושבים, הוא ציפורה אבלס, ומיקי הוא אחיה. פרשת אליזבע הסתיימה בכך שריין נטש את האובדת הצעירה בפטאומיות, ב-1970. היא ניסתה להיאבק בגורל וכתבה לו מיכתב-פריה ילדותי. היא התקשרה לאנשים שונים כדי לברר מה קרה והסתבר לה כי רחל גילתה את יחסיו של ריין עם אליזבע ודרשה ממנו לנתקם. האהובה הצעירה, שהיתה פגועה עד עימקי

(המשך עמוד 9)

שרשיה זה יוביל למסאיזמתן בדרך ממלתי.

כמישור האחר נמשך המאבק המזויין, מתוך אמונה שבלעדיו לא יהיה ניתן להביא את ישראל להידברות על פיתרון, שיכלול את הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה.

אבו ג'יהאד היה דמות מרכזית בשני המישורים גם יחד, וסימל את הגישה הכפולה.

כמפקד הכוחות, ניצח על הפיגועים בארץ (אך על הפיגועים בחו"ל, שעליהם היה מופקד אבראיהאד, כראש שרותי-הביטחון של פת"ח).

מעטים ידעו כי היה לאבראיהאד גם תפקיד שני. יחד עם אברמאון, קיבל על עצמו את אירגון המגעים עם כוחות-השלום הישראליים. כאשר נפתחו מגעים אלה — תחילה, ב-1974, בין סעיף חמאמי ואורי אבנרי — עמד אבראיהאד בשקט מאחוריהם. כפי שגילה חמאמי כבר אז לכרישיו, הוא היה שליחו של ערפאת, ופעל תחת חסותם של אבראיהאד ואברמאון.

כאשר הוחלף חמאמי בתפקידו זה עליידי עיצאם אל-סרטאוו, והמגעים התרחבו והתנהלו עם המועצה הישראליה למטן שלום ישראל-פלסטיני (שכללה אז את מתי פלד, לובה אליאב, מאיר פעיל, יעקוב ארנון, יוסי אמיתי, עמוס קינן ואחרים) נשאר אבראיהאד, מאחורי הקלעים, כבעל-החכות עליהם.

מבירות לטרניול

שרי-הביטחון של פת"ח, היה אבראיהאד ממנה על ההיערכות והלחימה של הכוחות הפלסטיניים ב-מילחמת-הלבנון.

כמו כל העולם, ידעה הנגהת אש"ף מראש כי אי-איל שרון מתכנן פלישה ללבנון. הכוחות הבלתי-סדירים של המיני-מדינה הפלסטינית בדרום-לבנון לא יכלו לקוות לעמוד בפני פלישה כזאת. הם יכלו רק לעצור אותה במשך כמה ימים, ולאפשר את הפיכת ביירות למצורה פלסטינית.

מבחינה צבאית הוכיח אבראיהאד את יכולתו המיצעד של שרון לביירות, שהיה צריך להסתיים תוך 24 עד 48 שעות, נמשך יותר משבוע. אבראיהאד האד חסם את התקדמות צה"ל בצידו במשך כמה ימים גורר ליום.

שרון הצליח לנתק את ביירות המערבית ולהטיל עליה מצור רק אחרי הפיסקת-האש עם הצבא הסורי, שהפיק את הפלסטיניים.

הנגהת בביירות, שנמשכה 81 יום, הפכה לאפוס פלסטיני. הרוח החיה היתה, כמובן, ערפאת עצמו. אך אבראיהאד ניהל את המערכה הצבאית. תודות לו הצליחו הכוחות הפלסטיניים להתפנות מבירות ככבוד, על ריגליהם ונשקם, מבלי להישמר ומבלי ליפול בשבי. בכך סוכלה מטרתו של שרון. אש"ף לא חוסל אלא פתח פרק חדש במאבק.

יתכן כי הישג גדול עוד יותר השיג אבראיהאד כעבור שנה, כטרופולי ש בצפון לבנון.

הפעם עלה הצבא הסורי בעצמו על הכוחות הפלסטיניים. בעזרת סוכנם הפלסטיני הוותיק, אחמד ג'בריל, הם הטילו מצור על מחנות-הפליטים, שביהם התמצרו כוחות פת"ח. המערכה ניצח אבראיהאד.

הוא סיכל את תוכניות הסורים בשור מבירקה של החלשות טאקטיות נכר. הוא פינה מחנה אחרי מחנה, וריכז בסופו של דבר את כוחותיו בעיר טרי-פולי. הצבא הסורי, כמו צה"ל לפניו, לא העז להסתכן בקרב-רחוב מרים, שבהם היה השריון מאבד את היעילותו. כמו צה"ל לפניו, נאלץ הצבא הסורי להסכים בחריקת-שיניים לפינוי הכוחות הפלסטיניים הבלתי-מנוצחים.

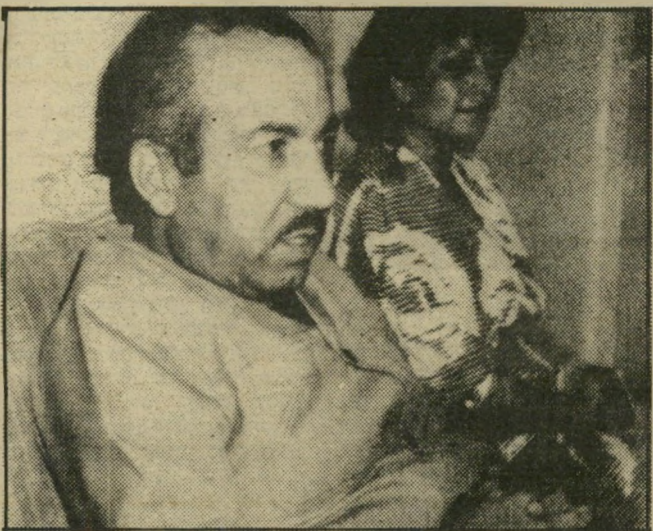
בטרופולי למד העולם להכיר בסעם הראשונה את אבראיהאד האד האיש. הוא הופיע כמעט מדי יום במלחמה. הופעתו השקטה והבוטחת, מזל שני אוי ייב שעתה עליו פי כמה, עשתה רושם עז.

כניגוד לערפאת, שהופעותיו בטל-וויזיה אינן מתקבלות תמיד באהדה כמעבר, הוכיח אבראיהאד את עצמו גם כדמות תיקשורתית. החיסים בין ערפאת ואבראיהאד התחשלו כטרופולי עוד יותר. כאשר עמדה טבעת-הכיתור להיסגר סביב כיירות, סירב ערפאת להסתלק והפך גיבור לאומי. כאשר נסגרה הטבעת סביב טריפולי, שהה ערפאת באירופה. בדרך שרעיון לא התגלתה, הצליח להתגנב אל תוך העיר הנצורה ועמד לצד אבראיהאד בכל ימי הקרב והמצור. גם אינטימאר הגיעה לטרופולי כדי להילחם לצד בעלה.

בעיתונות המערבית הוגדר צלחה (אבראיהאד) חלף בדרך כלל כסגנו של ערפאת. אך יודע-דבר ידעו כי האיש מס' 2 אינו אלא אבראיהאד.

מנהיגות חרשה, צעירה, המעורה בש"טחים הכבושים. אין ספק שמנהיגות זו תפוס בהדרגה את מקומה בצמרת אש"ף ותשנה אותה עד ללא-הכר. הפיכת אבראיהאד לקרום-סעונה, חלל ההתקוממות, תחזק את הקשר בין האינתיפאדה ובין צמרת אש"ף. האגדה שהופצה בהצלחה רבה על-ידי ה"עמולה הישראלית, כאילו ראשי-אש"ף הם חבורה של בליינים בינלאומיים, הנהנים מן החיים כבתי-מלון מפוארים בעודם שולחים אחרים למות, מתה יחד עם אבראיהאד.

האמת היא שאבראיהאד ומישפחתו היו בני-בליבית, נעים וגרים. הוא נאץ לץ לנטוש את ביתו כרמשק כאשר היה הקרע הגדול, עבר לירדן, גורש משם אחרי ביטול הסכם חוסייד-ערפאת וזי-הוג ברירה שכורה, שעליה שילם שכר-

אינתיפאד ואבראיהאד בעמאן (1986) אדם בליבית

רירה של שלושה חודשים מראש. בעיני הנער בעוה, המסכן את חייו בהפגנה, אבראיהאד ישמש עתה כדוג-מה. כמו תמיד במיקרים כאלה, הריגת מנהיג תדרבן את ההתקוממות, תר-חוף הצעירים נוספים לזרועותיה ותגביר את ההתלהבות והשינאה.

יתכן שמותו יביא גם לסיומו של סרק בתולדות המאבק הפלסטיני.

אין זה מיקרה שמעשהו החשוב הא-חרון של אבראיהאד היה שיגור חר-ליית-הפיגוע לגנב, פרשה שהסתיימה בכציר-הדמים של האוטובוס ליד דימר-נה.

על רקע האינתיפאדה, היתה פעולה זו אנאכרוניזם. היא הניקה להתקוממות הוביאה לאובדן חלק מן האהדה שצברה בעולם. היתה זאת פעולה שנבעה מר-אינרציה רבת-השנים של המאבק המ-זויין, שיטה שאבד עליה הכלל. יתכן ששם חילופי-המישמות בעיקבות ה-התנגדות, תיקרר גם שיטה זו, והמאבק יעבור סופית אל תוך השטחים הכ-בושים.

יש הסבורים כי כוונת ההתנקשות היתה בדיוק הפוכה: לגרום את אש"ף שוב למערכה עקובה-דמים נגד יעדים ישראליים ברחבי העולם. אך נראה כי אש"ף לא התפתה לכך. התגובות הרא-שונות של אש"ף על ההתנקשות קראו להגברת ההתקוממות בשטחים הכ-בושים, לא לחידוש הטרור.

ביום שנודע על הריגת אבראיהאד, נהרגו 15 צעירים ועזירות בהפגנות של זעם ואבל. יותר מן ההלווייה עצמה, היתה שפכות-דמים זו ביטוי להזדהות העם הפלסטיני על מנהיגו זה.

הנער מרמלה שחשב את אחותו במיצע-הזוהרה לרמא ללה, הצעיר מעזה שהקים את המחתרת הראשונה לביצוע פיגועים בישראל, האיש שהצד-תת בביסוד סתי' של שחרש על-ידי שרות-הביטחון של ח-צי תריסר מדינות ערביות, מ-ארגן ההגנה של ביירות, ה-איש שהיה מופקד על ה"התיקנות" בהתקוממות בשטחים הכבושים, הוא הפלסטיני מכפנסים. חשיבותו של תפי-קיד זה גברה, כמובן, עם פרוץ ההתק-ר-ממות.

עובדה זו יכלה לעורר את התיקונה כי מותו יביא לדעיכת ההתקוממות. זהו טעות גמור-רה. האינתיפאדה באה מכפנסים, ואינה זקוקה להגנה מכתוז. היא העלתה

Advertisement for Restaurant Hotel Yarden. The ad features a photograph of the restaurant's exterior at night, with the sign 'RESTAURANT HOTEL YARDEN' visible. Below the photo, there is a phone number '233769' and a handwritten note in Hebrew: 'קאהן 111' and '319'. The text in the ad includes 'מסעדת מלון ירדן' and '430, BEN-YEHUDA ST. TEL-AVIV'.

ההפניה של ריין
סר מאיר שמנו, עורך

לקבוע את בעלה הראשון אלפרד צ'ויס, כאביה של אליזבע, ולשנות את נתינתה העיראקית.

מכיוון שתיקון כזה שינה גם את מעמו שהיה של צ'ויס, שהפך עקב כך לאב, הורה השופט לצרף אותו לתיק. צ'ויס ירד מהארץ בשנת 1958 ואיש לא ידע את כתובתו. אך למרות שלא הופיע בעצמו לדיון שלח צ'ויס באיכות למישפט והתנגד לתיקון. הוא טען כי לפני גירושו מאלפרידה היא נתנה הצהרה בשבועה לפני עורך-דין כי הילד שהיא עומדת ללדת הוא בנו של אדם בשם נעים בגדאוי בעל נתינות עיראקית, וכי הגירושין נערכו בגלל נדידתה של אלפרידה כבעלה.

כאשר התמים המישפט רב-התה-פוכות נקבע כי צ'ויס אינו אביה של אליזבע וכי אין לשנות את אורחותיה חוותה המיורחית הכולט של אליזבע עלתה כלל בדיון. קהירות העלו כי אביה של אליזבע היה מלצר עיראקי שעבד לפני קום המדינה במלון, הסנך דוד בירושלים, שם עברה גם אמה נערעת-מלחמה. לאחר מילחמת העצ-מאות נעלמו עיקבותיו של בגדאוי כליל.

כניגוד לאליזבע, לא היה כל ספק כאשר לאביו של אחיה למחצה, משה. הוא היה בנו של קצידהצי הרבצט חיים קאהן, שנשא את אלפרידה לאשה כאשר היתה בכר בשנות ה-30 לחייה, ונטש אותה בשנת 1951, כאשר בנו משה פריץ, היה בן שלוש. הוא נטע